

Hod Boží vánoční, Narození Páně – 25. prosince 2014

čtení: L 2,1-14

kázání:

„Vpravdě veliké je tajemství zbožnosti: Byl zjeven v těle, ospravedlněn Duchem, viděn od andělů, hlásán národům, došel víry ve světě, byl přijat do slávy.“ (1 Tm 3,16) Kéž se nebojíme pronikat tajemství tvého narození a tvého příchodu v těle mezi nás, náš Pane.

 L 2,15-20

Kolikrát jsme již, sestry a bratři, tento příběh slyšeli, četli či vyprávěli? Nesčetněkrát. A dnes nám znovu zaznívá z Písma. Může ještě potěšit? Může ještě něco nového přinést? Může nás ještě nějak zasáhnout?

Mám naději, že ano. A alespoň na několika detailech si to zkusme ukázat.

Velmi často se upozorňuje na to, jak evangelista Lukáš staví veliké politické osobnosti a události z úvodu svého vyprávění do ostrého protikladu s prostotou a chudobou Ježíšova narození. To je jistě k zamyšlení. Jenomže to zůstáváme stále a pouze jen na té pozemské rovině. Ovšem evangelijní líčení je ještě mnohem zajímavější v tom, že proti všem těm pozemským skutečnostem staví ty postavy a zástupy nebeské. Že nás odkazuje k tomu, co se děje v nebi, jak Ježíšovo narození zjevuje slávu Boží, Boží dílo.

V tom, co odehrává v Betlémě, v Ježíšově narození se spolu totiž setkávají nebe a země, dochází k průniku božského a světského, narodil se Bůh v osobě člověka. Proto si dá Lukáš tak moc záležet na mnoha skutečnostech, co se času a politiky a zeměpisu týče, aby nás ujistil, že jde o naše dějiny. Ne o něco jako pohádku, která má sice svou pravdu a po všechny věky trvalou platnost, např. že nesobecká láska poráží mnohé zlo nebo že lhát a podvádět se nevyplácí. Ježíšův příběh od jeho narození je jiný. Je to jedinečný příběh, odehrávající se v konkrétním čase a prostoru, příběh neopakovatelný. A přesto příběh, v němž nás zcela jedinečným způsobem zasahuje samo nebe, věčnost, Bůh.

Mnohé písně to vyjadřují, že „Bůh člověk učiněn pro lidské spasení.“ A právě v tom je veliká síla vánočního příběhu. To, co vstupuje do světa není ze světa. To, co začíná Ježíšovým narozením, má svůj počátek u Boha samého. Nebe tu sestupuje na zem.

Jistě tohle všechno můžeme domyslet teprve až po Ježíšově ukřižování a vzkříšení, ale tak už je vánoční příběh psán. S tímto vědomím.

Druhá skutečnost, nad kterou se pozastavme, je ta, že první kdo o Ježíšově narození slyší, jsou pastýři. No jasně, kdo by taky jiný? Spolu s ovečkami jsou jejich postavičky v každém betlémě, opírají se o své hole a na hrudi žmoulají beranice před jesličkami. A nám nepřijde vůbec zvláštní.

Ale proč vlastně pastýři? Proč ne třeba zedníci nebo obchodníci nebo proč ne dokonce rabíni? To má taky nějaký svůj význam? Proč oni? Protože povolání pastýře zastával například David, když byl mladý, ještě chlapec. Ještě mnohem dříve než se dostal ke královskému dvoru a než se sám stal králem. Ten David, co pocházel právě z města Betléma. A podobně tak pásával ovce svého tchána kdysi dávno před Davidem Mojžíš. Anebo Jákobovi synové byli pastýři, stejně jako jejich otec Jákob zvaný Izrael, a jejich děd Izák a jejich praděd Abraham. Všechny ty významné postavy starozákonních dějin byly svým povoláním alespoň po jistou část života pastýři.

Pastýři jsou lidmi, kteří se nemohli vázat na jedno jediné místo. Kteří museli být připraveni na změnu, připraveni vyrazit někam dál. Lidé otevření pro nové cesty. A tak je to právě ta betlémské davidovská parta pastýřů, která má tu výsadu jako první slyšet radostnou vánoční zvěst. Protože oni to přijmou. U nich to nezapadne. Jim nebude zatěžko vstát a jít se podívat do města, jestli je to opravdu tak, jak jim to anděl zvěstoval. Právě oni jsou těmi, kdo jsou schopni na slyšené odpovědět skutkem víry, kterým už od dob praotce Abrahama je vstát a jít.

Budou to také tihle pastýři, kteří se jako první z lidí připojí k oslavné písni nebeských zástupů. Tak jako andělé chválili Boha, budou jej při svém návratu oslavovat a chválit také oni. To je totiž něco, co k víře patří stejně jako slyšet, vstát a jít. Pozemský chvalozpěv má navazovat na ten nebeský. Jako v nebi, tak i na zemi. I v tom se ukazuje to, o čem jsme tu již hovořili, že v Ježíšově příchodu se nebe a země stávají zcela propojenými.

A nakonec ještě jeden detail, který se týká Marie. Ona to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom. Žádná vyčerpaná matka těsně po porodu, již se znenadání nahrne na pokoj kdoví kolik cizích lidí. Ale už tady nám jí evangelium vykresluje jako svým způsobem předobraz církve, která slyšené jednak uchovává, ale též zpracovává. Neučí se nazpaměť, aby ani slovíčko nepozměnila. To by totiž bylo naprosto k ničemu. Ale rozvažuje, aby všechno takto promyšlené a zpracované mohla předávat dál jako svědectví víry o tom, co se odehrálo.

Jen díky tomu je možné stále nově naslouchat tomu vánočnímu příběhu, také dnes. Je možné se jím nechat opakovaně oslovit, slyšet jej tak, jako dosud třeba ještě nikdy. Objevovat v něm bohatství evangelia pro naši současnost a dát také ze sebe vytrysknout chvále a oslavě Boží, jásotu nad jeho dílem pro nás.

Amen